

В настоящата работа си поставяме за цел да дадем представа за румънския лексикален елемент от XIV—XVI в., без да навлизаме в областта на топонимията и ономастиката, която представлява отделен въпрос¹.

а) Съществителни имена

Повечето от румънските думи в езика на грамотите са съществителни имена. Тук те са дадени в групи, както следва: I) румънски думи от латински произход; II) техни производни; III) румънски заемки; IV) техни производни и V) румънски думи с неясен произход.

Наименования свързани със социалния живот и занаяти

I. вѣчин «1. крепостен селянин; 2. съсед» (*vecin*): 1. вѣт вѣчиннѣх монастирѣ (1482, Panaitescu, 322); 2. драгем вѣчинном и родителем (1495—1496, I. Bogdan, *Relații*, 195).

жсдѣ «съдия» (*jude*): гдѣ биа жсдѣ юга (1493, I. Bogdan, II, 27).

фаср «железар» (*faur*): фасрѣл съ дѣлѣм си (1502, Ștefulescu, 48).

II. портар «висш сановник, пазител на двора в румънските княжества» (*portar*): портар господетка ми (1474, I. Bogdan, *Relații*, 115); портарѣ сѣчакскомѣ (1502, I. Bogdan, II, 198—199).

шарѣ «сановник в Молдова» (*ușar*): панѣ козмѣ оушарю (1482, I. Bogdan, 262).

армаш «висш служител с административни и съдебни функции» (*armaș*): жѣпан стѣнка армаш (1456—1459, I. Bogdan, *Relații*, 92); панѣ армашѣ (1489, I. Bogdan, 373).

гѣлетар «служител, който се грижи за събиране данѣк от зърнени храни» (*găletar*): вѣт гѣлетарѣл пѣтрѣ (1570, Ștefulescu, 184).

чѣнѣшар «преписвач в канцелария» (*cenușar*): с ханѣшова кѣштѣ чѣнѣшар(а) (1437, I. Bogdan, *Relații*, 255).

аѣрар «златар» (*aurar*): станчюлоу аѣрарю (1484, I. Bogdan, 285).

IV. орашан и оржшан «гражданин» (*orășean*): орашанѣ (1438, Costăchescu, II, 59).

камараш и кѣмѣраш «служител в княжеския двор» (*cămarăș*): антон камараш (1431, I. Bogdan, *Relații*, 56); антон кѣмѣраш вѣт вѣкнах (Tocilescu, 543).

припѣшар «нисш служител, който отговаря за безстопанствените имоти» (*pripășar*): ни гѣвѣнѣци ни припѣшари (1453, Costăchescu, II, 492).

ослоуѣхар «нисш служител, сановник» (*osluhar*): ни припѣшари ни ослоуѣхари (1453, Costăchescu, II, 492).

илишар «лице, натоварено със събиране данѣка върху житото» (*ilișar*): ни илишари (1458, I. Bogdan, 14).

спатарѣл «бойер от нисш ранг, натоварен със запазване реда в селата» (*spățărel*): романѣ спатарѣлѣ (1472, I. Bogdan, 172).

дѣвѣрничѣл «нисш служител, саповник» (*dvornicel*): шѣфѣу(а) дѣвѣрничѣ(а) (1428, Costăchescu, 210).

¹ Виж. D. P. BOGDAN, *Characterul limbii textelor slavo-române*. București, 1946, стр. 14—25.